

Asia: VN/8329/2023

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi kotoutumisen edistämistä annetun lain muuttamisesta ja siihen liittyviksi laeiksi

Lausunnonantajan lausunto

Kotoutumislain korvaukset (61-62 §)

-

Maksu käyttämättä jääneen tapaamisen tulkkauksekustannuksesta (32 a §)

-

Alaikäisenä yksin tulleiden tuki (34, 69 §)

Yhteiset Lapsemme ry katsoo, että alaikäisen ilman huoltajaa turvapaikanhakijoina Suomeen tulleet nuoret, ovat erityisen haavoittuvassa asemassa oleva kohderyhmä. Jotta nämä nuoret kotoutuvat ja pääsevät yhteiskunnan tasavertaiseksi jäseneksi ikärajaa 25 vuodesta 23 vuoteen ei tule alentaa. Tuen leikkaamisesta koitua säästö on pieni, mutta leikkaamisen seurausten kustannukset voivat pahimmillaan nousta säästöjä paljon suuremmiksi.

Ilman perheen ja tukiverkoston tukea kasvavat nuoret tarvitsevat paljon tukea vielä itsenäistymisessä ja aikuisuuteen kasvamisessa. He eivät ole samassa asemassa kuin lastensuojelun jälkihuoltoon saavat nuoret, sillä tältä kohderyhmältä puuttuu yleensä kaikki läheisverkostot Suomessa.

Jo nykyisellään 18–25 -vuotiaat nuoret saavat ainoastaan palveluita, joihin heillä on palveluntarpeen arvion mukaan tarvetta. Jälkihuolto 23-25 vuotiailla koskee ainoastaan niitä, joilla tukeen on sosiaalityöntekijän arvion mukaan tarve. Tämä tarve ei poistu mihinkään, vaikka oikeus kotoutumislain perusteella poistetaan. Palvelut siirtyvät yleisten tukien puolelle, jolloin nuoren tuen muodot ja nuoren tuntevat työntekijät vaihtuvat tai nuori jää kokonaan ilman tukea, missä on suuret riskit. Mahdollisen syrjäytymisen kustannukset yhteiskunnalle eivät ole vähäiset.

Hallituksen esitysluonnoksessa arvioitu taloudellinen vaikutus jälkihuoltoian laskulla on arviolta korkeintaan 800 000 € ilman huoltajaa tulleiden nuorten osalta. Esitysluonnoksessakin kuitenkin todetaan, että todelliset säästöt saattavat olla huomattavasti pienemmät (“23- ja 24-vuotiaiden osalta vuosittainen kustannus voisi olla yllä kuvattua pienempi”), koska nuoren tuen tarve aikuistumisen edetessä usein vähenee. Kuitenkin niiden nuorten osalta, joilla on vielä suuri tuen tarve 23–24-vuotiaana, on riskinä, että kyseiset nuoret tarvitsevat “esimerkiksi aikuissosiaalityön, mielenterveyspalveluiden tai opiskelijahuollon palveluita ja kokonaistaloudellisesti arvioituna säästöt jäävät ennakoitua vähäisemmiksi”.

Toteutuessaan suunniteltu muutos tehdään kiireellä ja keskellä lomakautta (1.7.2024), jolloin toteutuessaan nuorten työntekijöillä ei ole aikaa valmistella nuorta muutokseen tai varmistaa tuen jatkuvuutta.

Pakolaisten vastaanotto (44 §)

-

Muut huomiot

-

Mannerström Katja
Yhteiset Lapsemme ry - toiminnanjohtaja